

Μέτρα προφύλαξης κατά της εξάπλωσης του SARS-CoV-2 για τη διεξαγωγή εκλογών - Λειτουργία εκλογικών κέντρων

Το Τμήμα Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, στο πλαίσιο σειράς οδηγιών για την παρεμπόδιση της εξάπλωσης του Κορωνοϊού SARS-CoV-2, **προτρέπουν** τους υπεύθυνους εκλογών να εφαρμόζουν τα πιο κάτω μέτρα προστασίας.

Σημειώνεται πως για σκοπούς αυτών των οδηγιών, ως εργαζόμενοι σε εκλογές θεωρούνται όλο το προσωπικό που έρχεται σε επαφή με το κοινό ή με χώρους που επισκέπτεται το κοινό στα πλαίσια εκλογών. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να θεωρηθούν ως τα ελάχιστα που θα πρέπει να τυγχάνουν εφαρμογής. Οι υπεύθυνοι των εκλογικών κέντρων συμβουλεύονται όπως επιπλέον των εν λόγω μέτρων να διαμορφώσουν και επιπρόσθετα σύμφωνα με τη διαμόρφωση και τις συνθήκες που επικρατούν στους χώρους όπου θα διεξαχθούν εκλογές. (Αν για παράδειγμα λειτουργήσουν κέντρα σε χώρες υψηλού κινδύνου ή εντός νοσοκομειακών μονάδων κ.α.)

Σημαντικό είναι επίσης να καθοριστούν από τη διεύθυνση της εκλογικής διαδικασίας ρόλοι και αρμοδιότητες στο προσωπικό ώστε να διακινούνται οι πληροφορίες αποτελεσματικά (π.χ. εάν κάποιος από το προσωπικό νοσήσει η διεύθυνση πρέπει να ενημερωθεί άμεσα) και επίσης να γνωρίζει το προσωπικό τις ενέργειες που πρέπει να προβεί σε περίπτωση οποιουδήποτε περιστατικού.

1. Υγιεινή Προσωπικού

- Θα πρέπει από τη διεύθυνση της εκλογικής διαδικασίας, να διατίθενται γραπτές οδηγίες και εκπαίδευση σχετικά με τον τρόπο της εξάπλωσης του COVID-19 στο προσωπικό έτσι ώστε να γνωρίζει τα συμπτώματα του COVID-19 και να είναι σε θέση να τα αναγνωρίζει έγκαιρα. Σκοπός είναι να μπορεί να ζητήσει κατάλληλη ιατρική βοήθεια και εργαστηριακό έλεγχο και για να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος μόλυνσης τόσο του κοινού όσο και των άλλων εργαζομένων.

- Όλο το προσωπικό που εργάζεται στην εκλογική διαδικασία πρέπει να έχει κατάρτιση σχετικά με τις προφυλάξεις:

- διατήρηση απόστασης από άλλα άτομα,
- χρήση κατάλληλης μάσκας,
- αναπνευστική υγιεινή (σε βήχα ή φτέρνισμα, κάλυψη της μύτης και του στόματος με χαρτομάντιλο το οποίο απορρίπτεται άμεσα στα απορρίμματα. Αν αυτό δεν είναι διαθέσιμο, καλύπτεται το στόμα και η μύτη με το εσωτερικό του αγκώνα),
- αποφυγή επαφής χεριών με τα μάτια, τη μύτη και το στόμα για τη μείωση του κινδύνου μόλυνσης από τον ιό,
- συχνή υγιεινή των χεριών ιδιαίτερα μετά από επαφή με αναπνευστικές εκκρίσεις, πριν από το φαγητό και μετά τη χρήση της τουαλέτας (η υγιεινή των χεριών περιλαμβάνει είτε καθαρισμό των χεριών με σαπούνι και νερό είτε το τρίψιμο των χεριών με αλκοολούχο διάλυμα, το τρίψιμο με αλκοολούχο διάλυμα είναι προτιμότερο όταν τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα, πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό ιδίως όταν είναι εμφανώς λερωμένα).

- Προσωπικό που παρουσιάζει συμπτώματα του COVID-19 θα πρέπει να απέχει από την εργασία και να απευθυνθεί άμεσα τηλεφωνικά στον προσωπικό του ιατρό. Σε περίπτωση εμφάνισης συμπτωμάτων κατά τη διάρκεια της εργασίας, το εργαζόμενο άτομο θα πρέπει να εγκαταλείπει αμέσως την εργασία και να επιστρέψει σε αυτή μόνο όταν παύσουν τα συμπτώματα και αφού υποχρεωτικά εν τω μεταξύ συμβουλευθεί τον προσωπικό του γιατρό.

- Η διεύθυνση της εκλογικής διαδικασίας θα προβαίνει σε διευθετήσεις για την συνεχή παρακολούθηση του προσωπικού αναφορικά με πιθανή εμφάνιση σχετικών συμπτωμάτων.

- Να γίνεται προσπάθεια το προσωπικό να εργάζεται σε ομάδες με μόνιμη σύσταση έτσι ώστε να ελαττώνεται η πιθανότητα διασποράς του ιού σε περίπτωση κρούσματος.
- Να γίνει σύσταση σε άτομα που δυνατό να ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, να μην εργαστούν στις εκλογές.

2. Οργάνωση χώρων εκλογών

- Πριν τις εκλογές, για την ενημέρωση του προσωπικού των εκλογών τυχόν συγκεντρώσεις που θα πραγματοποιηθούν, **αυτές θα πρέπει να γίνονται με τον λιγότερο αριθμό ατόμων και αυτές θα πρέπει να διέπονται από τα μέτρα αποστασιοποίησης**
 - Αποστάσεις
 - Αποφυγή χρήσης κοινού εξοπλισμού (π.χ. κοινό στυλό για εγγραφές)
- Θα πρέπει να διασφαλιστεί πως η πρόσβαση στα εκλογικά κέντρα θα διεξάγεται χωρίς συνωστισμό και συγχρωτισμό.
 - Θα πρέπει να γίνει γεωγραφικός διασκορπισμός των εκλογικών κέντρων (π.χ σε περισσότερα σχολεία)
 - Θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι θα είναι ανοικτά όλα τα σημεία πρόσβασης στα εκλογικά κέντρα και να υπάρχει προσωπικό που να επιβλέπει την πρόσβαση.
- Θα πρέπει να προτιμώνται εξωτερικοί χώροι για εγκατάσταση εκλογικών κέντρων. Σε περίπτωση χρησιμοποίησης εσωτερικών χώρων θα πρέπει να επιλέγονται μεγάλες αίθουσες και να υπάρχει διαρκής και επαρκής εισαγωγή φρέσκου αέρα (κατά προτίμηση διαμπερή αίθουσες) Ως εξωτερικός χώρος ορίζεται ο κάθε χώρος που
 - είτε δεν καλύπτεται από στέγη,
 - είτε καλύπτεται από στέγη, έχει μόνιμα ανοικτές τις δύο πλευρές.

- Να αποφευχθεί η χρησιμοποίηση εκλογικών κέντρων που η πρόσβασή τους γίνεται με ανελκυστήρα.
- Θα πρέπει να διασφαλιστεί πως τα εκλογικά κέντρα **θα λειτουργήσουν με μειωμένους αριθμούς ψηφοφόρων για να διασφαλιστεί θα διεξάγεται χωρίς συνωστισμό και συγχρωτισμό.**
- Έξω από τα εκλογικά κέντρα να υπάρχει σήμανση στα δάπεδα για διασφάλιση της τήρησης των αποστάσεων.
- Υποχρεωτική διασπορά ψηφοφόρων κατά τη διάρκεια της πρόσβασης στο Κέντρο και να αποφεύγεται η άσκοπη παραμονή τους στο χώρο.
- Τοποθέτηση αφισών/οδηγιών ατομικής υγιεινής και σήμανσης για τήρηση αποστάσεων.
- Απολύμανση των κουβούκλιων και του εξοπλισμού σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- Θα υπάρχει αδιάληπτη διαθεσιμότητα αντισηπτικού στην είσοδο των εκλογικών κέντρων, στις τουαλέτες και άλλα περίοπτα σημεία.
- Επιτρέπεται η χρήση κλιματιστικών νοουμένου ότι διασφαλίζεται **η συνεχής και επαρκής εισαγωγή φρέσκου αέρα** είτε με τη χρήση μηχανικών συστημάτων είτε με φυσικό τακτικό αερισμό του χώρου.
- Ειδικά όσον αφορά τον εξαερισμό στις κοινόχρηστες τουαλέτες χώρων: εάν δεν υπάρχουν παράθυρα όπου είναι εφικτό, διασφάλιση λειτουργίας του τεχνικού εξαερισμού σε συνεχή βάση.
- Για το θέμα του κλιματισμού ισχύουν οι όροι ως αυτοί αναφέρονται στις εκάστοτε οδηγίες οι οποίες εκδίδονται είτε από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών είτε από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, είτε από το Υπουργείο Υγείας. Να λαμβάνετε επίσης μέριμνα

συχνότερης συντήρησης των κλιματιστικών, καθαρισμού των φίλτρων και ελέγχου της καλής λειτουργίας τους.

- Ύπαρξη, σε ευκρινή θέση στις εισόδους και όπου εφαρμόζεται στις εξόδους όλων των υποστατικών, φιάλης αλκοολούχου διαλύματος (με αντλία έγχυσης και βάση) για την υγιεινή των χεριών, προς χρήση των ψηφοφόρων.
- οι θαλάμοι ψηφοφορίας δεν πρέπει να φέρουν κουρτίνα και τοποθετούνται με τρόπο που να μην υπάρχει άμεση οπτική επαφή των ατόμων που παρευρίσκονται στο εκλογικό κέντρο με τον εκλογέα την ώρα που θα εισέρχεται στο θάλαμο.
- Σε περίπτωση που δεν μπορεί να διασφαλιστεί ικανοποιητική απόσταση μεταξύ των ψηφοφόρων και των εργαζομένων στην εκλογική διαδικασία, μπορεί να τοποθετηθεί μεταξύ του ψηφοφόρου και των εργαζομένου στην εκλογική διαδικασία, **διαφανές παρέμβυσμα (π.χ plexiglass), το οποίο θα δρα ως φραγμός. Το εν λόγω παρέμβυσμα θα πρέπει να έχει επαρκής διαστάσεις έτσι ώστε να καλύπτει επαρκώς τον εκλογέα και να εκτείνεται σε ικανοποιητικό ύψος.**

3. Πρακτικές κατά την διεξαγωγή των εκλογών

- Όλοι οι εργαζόμενοι, εκπρόσωποι κομμάτων, και επισκέπτες (ΜΜΕ, Υποψήφιοι - για σκοπούς επισκέψεων σε άλλα κέντρα πέραν από εκείνο που είναι ψηφοφόροι) θα πρέπει να έχουν διενεργήσει εξέταση ταχείας ανίχνευσης αντιγόνου για την ασθένεια του COVID19 την προηγούμενη μέρα. Άτομα που έχουν βρεθεί θετικά ΔΕΝ θα πρέπει να τους επιτραπεί η προσέλευση στο κέντρο.

Από την υποχρέωση διενέργειας εξέτασης ταχείας ανίχνευσης αντιγόνου για την ασθένεια του COVID19 εξαιρούνται όσοι

- κατέχουν έγκυρο πιστοποιητικό εμβολιασμού για την ασθένεια του COVID-19 από τη Δημοκρατία το οποίο να δεικνύει ότι έχουν ολοκληρώσει το εμβολιαστικό σχήμα και έχει παρέλθει το χρονικό διάστημα των 7 ημερών από την τελευταία δόση.

- έχουν διαγνωστεί θετικοί στην ασθένεια του COVID-19 και δεν έχει παρέλθει διάστημα έξι μηνών από την ημερομηνία δειγματοληψίας της αρχικής εργαστηριακής τους διάγνωσης, εξαιρούνται της υποχρέωσης διενέργειας εξέτασης ταχείας ανίχνευσης αντιγόνου για την ασθένεια του COVID19. Νοείται ότι πρέπει να έχουν αποδεσμευτεί.

Νοείται ότι η πιο πάνω υποχρέωση αφορά την είσοδο σε κέντρο με άλλη ιδιότητα πέραν από εκείνη του ψηφοφόρου στο συγκεκριμένο κέντρο. **Για την επιτήρηση της εφαρμογής του παρόντος μέτρου, την ευθύνη θα την έχει ο Προεδρεύων του Κέντρου.**

- Όλοι οι εργαζόμενοι, ψηφοφόροι, εκπρόσωποι κομμάτων και επισκέπτες(ΜΜΕ, Υποψήφιοι κ.α) θα πρέπει να φέρουν απαραίτητα μάσκα ειδάλλως ΔΕΝ θα πρέπει να τους επιτραπεί η προσέλευση στο κέντρο.
- Θα πρέπει να γίνει προσπάθεια έτσι ώστε στο εσωτερικού του κέντρου να παραμένει ο ελάχιστος δυνατό αριθμός ατόμων. Αναμονή ψηφοφόρων να γίνεται στον εξωτερικό χώρο
- Να μειωθεί στο ελάχιστο δυνατό τόσο σε αριθμό όσο και σε χρόνο η παρουσία εντός των κέντρων τόσο τυχόν παρατηρητών οι οποίοι ενεργούν εκ μέρους υποψηφίων και τυχόν επισκέψεις από υποψηφίους /κομματικούς αξιωματούχους.
- Το προσωπικό να περιορίσει στο βαθμό που είναι δυνατό την συνομιλία με ψηφοφόρους και μεταξύ τους στα απολύτως απαραίτητα.
- Κοντινή επαφή με τους ψηφοφόρους θα πρέπει να έχουν μόνο τα άτομα που είναι απολύτως ανάγκη (π.χ. το άτομο που χειρίζεται τον εκλογικό κατάλογο, το άτομο που δίνει του ψηφοδέλτιο) Τα υπόλοιπα άτομα (περιλαμβανομένων και των παρατηρητών που ενεργούν εκ μέρους των υποψηφίων) θα πρέπει να έχουν απόσταση τουλάχιστο 2 μέτρων τόσο από τους ψηφοφόρους όσο και μεταξύ τους.
- Θα πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες διευθετήσεις έτσι ώστε να διασφαλιστεί πως μεταξύ ψηφοφόρων από διαφορετικές οικογένειες, θα υπάρχει απόσταση τουλάχιστο 2 μέτρων.

- Οι εκπρόσωποι των υποψηφίων να περιορίσουν στο βαθμό που είναι δυνατό την συνομιλία με ψηφοφόρους και μεταξύ τους, στα απολύτως απαραίτητα.
- Σε περίπτωση που τυχόν απαιτηθεί η αφαίρεσή της μάσκας για ταυτοποίηση τους, αυτό να γίνεται σε υπαίθριο χώρο εκτός της αίθουσας έτσι ώστε να μην τους ζητηθεί να αφαιρέσουν την μάσκα εντός του εκλογικού κέντρου.
 - ο Πρόταση: Ο Αστυνομικός ζητεί από τον ψηφοφόρο να αφαιρέσει την μάσκα και παίρνει την ταυτότητά του. Διενεργεί την ταυτοποίηση ζητεί από τον ψηφοφόρο να τοποθετήσει εκ νέου την μάσκα. Στη συνέχεια ο Αστυνομικός οδηγεί τον ψηφοφόρο εντός της αίθουσας και αφήνει την ταυτότητά του στο γραφείο όπου υπάρχει ο εκλογικός κατάλογος.
- Να υπάρχει στη διάθεση του προσωπικού απολυμαντικό.
- Να μην χρησιμοποιείται κοινό στυλό για υπογραφή σε εκλογικό κατάλογο. Βλέπε πιο κάτω προτεινόμενη λύση στα πλαίσια πρότασης για διάταξη και ανάθεση καθηκόντων.
- Πρόταση για διάταξη και ανάθεση καθηκόντων
 - ο Το άτομο που χειρίζεται τον εκλογικό κατάλογο(1) κάθεται δίπλα (στα αριστερά) από το άτομο (2) που θα δίνει τα ψηφοδέλτια και τα στυλό.
 - ο Με την είσοδο του ψηφοφόρου στον Κέντρο, αυτός προχωρεί στο άτομο (1) που χειρίζεται τον εκλογικό κατάλογο. Το άτομο (2) που κάθεται δίπλα του δίνει στυλό για να υπογράψει τον κατάλογο και του ζητεί με το ίδιο στυλό να ψηφίσει. (Στυλό προέρχεται από κιτίο Α)
 - ο Αφού ο ψηφοφόρος υπογράψει τον κατάλογο σε αυτό δίνεται από το άτομο 2 το ψηφοδέλτιο.
 - ο Στη συνέχεια ο ψηφοφόρος υπογράφει τον κατάλογο και κρατώντας το ίδιο στυλό προχωρεί στο κουβούκλιο.
 - ο Συστήνεται στα άτομα 1 και 2 να απολυμάνουν τα χέρια τους.

- Αφού σημειώσει την επιλογή του εξέρχεται από το κουβούκλιο και τοποθετεί το ψηφοδέλτιο στην κάλπη και το στυλό στο κιτίο Β.
- Όταν αποχωρήσει ο ψηφοφόρος, ο Προεδρεύων να τοποθετεί νέα κόλλα Α3 στο χώρο του κουβουκλίου όπου ο ψηφοφόρος χρησιμοποιεί για την σημείωση της επιλογής του.
- Όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμα στυλό στο κιτίο Α, ο υπάλληλος (2) με αλκοολούχο σπρέι απολυμαίνει τα στυλό στο κιτίο Β και τα τοποθετεί στο κιτίο Α. Αφαιρεί τις χρησιμοποιημένες κόλλες Α3 από το θάλαμο ψηφοφορίας. Απολυμαίνει τα χέρια του.
- Τα υπόλοιπα άτομα εντός του Κέντρου (μετρητής ψηφοδελτίων, εκπρόσωποι υποψηφίων απέχουν τουλάχιστο δύο μέτρα από τους ψηφοφόρους και από τα άτομα 1 και 2)
- Συστήνεται εάν είναι δυνατό να μην γίνεται εναλλαγή καθηκόντων.
- Η καταμέτρηση ψήφων να γίνει και πάλι με χρήση μάσκας και συχνή απολύμανση χεριών.
- Να μην γίνεται ανάλωση τροφίμων/ροφημάτων εντός της αίθουσας (κάτι τέτοιο προϋποθέτει την αφαίρεση της μάσκας).

5. Καθαρισμός και απολύμανση

- Το προσωπικό καθαριότητας πρέπει να εκπαιδευτεί στην κατάλληλη διαδικασία καθαρισμού και απολύμανσης αναφορικά με τον κορωνοϊό COVID-19. Χρησιμοποιούνται προς το σκοπό αυτό τα κατάλληλα έγγραφα που είναι αναρτημένα στην ενότητα «Οδηγίες για αντιμετώπιση των επιπτώσεων του κορωνοϊού σε εργασιακούς χώρους» στην ιστοσελίδα του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών – <https://www.pio.gov.cy/coronavirus/categories/info>
- Επιμελής και συχνός καθαρισμός και απολύμανση των αντικειμένων κοινής χρήσης.
- Συσκευές σαπουνιού και χαρτοπετσετών (soap and paper dispensers) στα αποχωρητήρια να υπάρχει μέριμνα να είναι πάντα με διαθέσιμο

σαπούνι και χαρτοπετσέτες, να ελέγχονται συχνά ως προς την ορθή λειτουργία τους και να καθαρίζονται συχνά.

- Εφοδιασμός των αποχωρητηρίων με υγρό σαπούνι, χειροπετσέτες μιας χρήσης (οι οποίες θα απορρίπτονται σε κάδους με ποδοκίνητο μοχλό πλησίον των νιπτήρων), και αντισηπτικό αλκοολούχο διάλυμα (περιεκτικότητας 70% σε αλκοόλη). Οι πλαστικές σακούλες των κάδων, όταν γεμίζουν, πρέπει να δένονται σφικτά και να απομακρύνονται αμέσως. Τα γάντια μετά τη χρήση τους πρέπει να απορρίπτονται αμέσως στις πλαστικές σακούλες των κάδων απορριμμάτων και να μη γίνονται προσπάθειες καθαρισμού τους, π.χ. πλύσιμο των γαντιών μιας χρήσης και επαναχρησιμοποίησή τους.
- Πέραν από τις συνήθεις εργασίες καθαρισμού των αποχωρητηρίων, χρειάζεται συχνός καθαρισμός των λείων επιφανειών που χρησιμοποιούνται συχνά (π.χ. πόμολα, χερούλια, κουπαστή από σκάλες ή κιγκλίδωμα, διακόπτες, βρύσες, κουμπιά ασανσέρ, κλπ.) με κοινά καθαριστικά, δηλαδή υγρό σαπούνι και νερό, ή διάλυμα οικιακής χλωρίνης (υποχλωριώδες νάτριο σε συγκέντρωση 0,1%), ή υπεροξειδίου του υδρογόνου σε συγκέντρωση 0,5%, ή αλκοολούχο αντισηπτικό (αιθανόλη 70%). Σημειώνεται ότι οι εργασίες καθαρισμού πρέπει να γίνονται με χρήση γαντιών και κατάλληλη για το σκοπό στολή εργασίας.

6. Αναλώσιμα

Πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα, ώστε να υπάρχει αδιαλείπτως άμεσα προσβάσιμο στα εκλογικά κέντρα επαρκές αναλώσιμο υλικό για την πρόληψη των λοιμώξεων:

- Υγρό σαπούνι
- αλκοολούχο διάλυμα καθαρισμού χεριών (70% αιθανόλη)
- χαρτομάντιλα
- προστατευτικές μάσκες προσώπου
- σακούλες απορριμμάτων
- υγρά απορρυπαντικά καθαρισμού επιφανειών
- 30 στυλό τουλάχιστον
- 2 πλαστικά κουτιά διαστάσεων τουλάχιστο 15cmX5cmX5cm κατά προτίμηση διαφορετικών χρωμάτων
- Κόλλες μεγέθους A3

7. Παράδοση των αιθουσών των εκλογικών κέντρων για άλλη χρήση.

- Αερισμός των αιθουσών για 3 τουλάχιστο ώρες.
- Απολύμανση των επιφανειών.